

Janša za STA: Samostojna Slovenija preseгла pričakovanja (intervju) (I) pišeta Nadja Podobnik in Barbara Strukelj

Ljubljana, 21. junija (STA) - "Kar so bile pred 15 leti samo sanje, je zdaj realnost. Slovenija je v tem času naredila velik napredek; če smo iskreni, večjega, kot bi si takrat upali napovedati največji optimisti," je v pogovoru za STA poudaril premier Janez Janša. Pozitivno je ocenil tudi delo vladne koalicije in sodelovanje v Partnerstvu za razvoj, od lokalnih volitev pa pričakuje izvolitev sposobnih sogovornikov, ki bodo pomembni partnerji pri razvojnih projektih v državi, posebej pri ustanovitvi pokrajin.

Med dosežki v 15 letih samostojnosti je premier izpostavil podatek, da je Slovenija BDP povečala za 60 odstotkov in napredovala bistveno hitreje kot katerakoli država nekdanje SFRJ. Zmanjšala je tudi zaostanek za povprečno razvitostjo EU, svojo prihodnost zavarovala z vstopom v EU in NATO, poleg tega pa je za 15. obletnico dobila veliko darilo - vstop v evroobmočje, je poudaril.

Seveda so bile v 15 letih tudi izgubljene priložnosti, je opozoril Janša. Ob tem je spomnil na nedokončane reforme, privatizacijo, pa tudi na velike zaostanke v sodnem sistemu. "Čakanje na pravico, še posebej pri ljudeh, ki že tako ali tako niso v ugodnem materialnem ali drugačnem položaju, je velik problem," je dejal premier.

Po njegovem mnenju je morda Slovenija kot mlada država tudi v smislu uveljavitve v svetu zamudila kakšno priložnost - omenil je obotavljanje pri povezovanju znotraj srednje Evrope. "A če potegnemo črto pod vse, je rezultat 15 let njene samostojne poti pozitiven," je prepričan Janša.

V času, ko praznujemo 15. obletnico dogodkov, ki so Slovence združili, se sicer znova razplamtevajo razprave o časih, ko so bili manj enotni. Na vprašanje, ali bi morda lahko široko sprejet politični dogovor o t.i. vojnih zakonih na tem področju pripomogel k sprostitvi ozračja, se je premier odzval skeptično. "Ne pričakujem, da je to možno z dnevnega reda enostavno spraviti z nekimi deklaracijami ali pa popravki nekaterih zakonov," je odgovoril.

"Mislim, da nekaterih travm iz preteklosti v sedanjem času enostavno ni moč zaceliti. V pozabo bodo šle z generacijami, ki so jih ustvarile. Kar lahko naredimo sedanje generacije, je, da se izogibamo ravnanj, ki bi te delitve poglobljala. To je od samega začetka tudi politika moje vlade," je poudaril Janša.

Teh razprav po njegovih besedah sicer ni moč preprečiti. "Obujanje kulturnega boja je nekaj, kar se v Sloveniji zgodi vsaj dvakrat letno. Žal imamo veliko zdradarjev, ki to poudarjajo. Nekateri so pač 50 let preživel v ozračju iskanja razrednega sovražnika in kolaborantov in se temu enostavno ne morejo odpovedati," je dodal.

Kar zadeva delo vladne koalicije, premier pravi, da je "koalicija štirih strank vedno naporna", vendar je v prvi tretjini mandata njeno delo teklo relativno gladko. "Težav je bilo, iskreno povedano, manj, kot sem jih pričakoval na začetku, odgovornost partnerjev pa večja," je poudaril.

Če se bo tako nadaljevalo do konca mandata, bo po Janševi oceni s tega vidika mandat uspešen. "Ne izključujem pa možnosti, da bodo dogodki, kot so lokalne volitve, predsedniške volitve, kakšna notranja dinamika v koalicijskih strankah, stvari poslabšali," je pojasnil.

Koalicijske vlade so, je spomnil Janša, posledica slovenskega proporcionalnega volilnega sistema. To pa pomeni številna usklajevanja, odločitve so posledično počasnejše, počasnejši je lahko tudi razvoj države. "Zadnjih 15 let smo tudi zaradi tega načina vladanja zamudili

priložnost, da bi se, kar zadeva gospodarsko rast, vsako leto vsaj za odstotek hitreje razvijali," je dejal. Morebitne prednosti ne odtehtajo teh slabosti, je prepričan premier, ki je še vedno zagovornik dvokrožnega večinskega volilnega sistema.

Z delovanjem Partnerstva za razvoj, ki ga poleg vladnih strank sestavljata tudi opozicijski SD in SNS, je Janša zadovoljen. "Obe opozicijski stranki, ki sta pristopili k partnerstvu, sta to storili resno, brez fige v žepu," je dejal. Izpostavil je zahtevnost projekta, tudi na vladni strani, potrebna dodatna usklajevanja pa po njegovih besedah prinašajo tudi kvaliteto.

Kot je poudaril, je pomembno, da je vsaj del opozicije pripravljen sodelovati pri iskanju t.i. tretjega razvojnega soglasja; da je torej spoznal, da pri reformah ne gre za prihodnost zgolj dela Slovenije, ampak vseh. "Nihče od podpisnikov partnerstva pa ne pričakuje, da se bomo prav o vsem uskladili. Če bi bilo to možno, potem bi najbrž razširili koalicijo," je pripomnil premier.

Glede nekaterih namigov, češ da je sodelovanje SD z vladno koalicijo "pretesno", pa je Janša odgovoril, da je SD v okviru partnerstva kredibilen partner. "O tesnem sodelovanju pa se govori, ker največja opozicijska stranka ni zmoгла razuma, razsodnosti in konstruktivnega pristopa, da bi šla zraven," je dejal. Po njegovem mnenju to ni dobro, a "glede na notranjo dinamiko v tej stranki to tudi ne preseneča". "Najprej moraš vedeti, kaj si, preden se lahko z drugim pogovarjaš o tem, kaj boš naredil," je dodal.

Pred jesenskimi lokalnimi volitvami je Janša izrazil pričakovanje, da bodo mesta in občine dobile sposobno lokalno oblast, ki bo tvorno sodelovala pri razvoju Slovenije. Načrtov za uspešen in enakomernejši razvoj ter uvedbo pokrajin, ki je eden ključnih domačih strateških projektov mandata, namreč po njegovem prepričanju ne bo moč učinkovito izvesti brez usposobljenih sogovornikov na lokalni ravni.

Janša za STA: Davki, trg dela in privatizacija ključne reforme (intervju) (II) pišeta Nadja Podobnik in Barbara Štrukelj

Ljubljana, 21. junija (STA) - Reforma davčnega sistema, reforma trga dela in dokončanje privatizacije so trije ključni reformni procesi, ki jih namerava vlada premiera Janeza Janše izpeljati do konca mandata. Kot je v pogovoru za STA med drugim pojasnil Janša, naj bi bili osnutki preostalih privatizacijskih strategij v skladu s časovnico na vladi sprejeti do poletnih počitnic.

"Potrebno je zmanjšanje davčnega vijaka, določena prerazporeditev davkov in predvsem poenostavitev davčnega sistema," je dejal premier. Glede možnosti za uvedbo enotne davčne stopnje, ki je burila in še vedno buri slovensko javnost, je premier pojasnil, da bo Slovenija v vsakem primeru "šla v to smer, saj ima preveč zapleten sistem s preveč stopnjami".

"Ali bo na koncu pri različnih davkih povsod obveljala ena stopnja ali jih bo več, je v tem trenutku preuranjeno govoriti. Verjetno pa pri vseh davkih ne bomo uvedli ene stopnje, saj je možno enake učinke doseči na drug način," je pojasnil. Po njegovih besedah je rezultat odvisen tudi od pogovorov v okviru ekonomsko-socialnega sveta in Partnerstva za razvoj.

Druga prednostna naloga na gospodarskem in socialnem področju je reforma trga dela. "Potrebujemo bolj fleksibilen trg dela, na katerem so hkrati posamezniki, ki so ogroženi, bolj zaščiteni, t.i. pristop flexsecurity, ki ga pozna Danska," je rekel. Kot je pojasnil, pa je zanj potrebna velika stopnja sodelovanja socialnih partnerjev, in sicer "brez demagogije".

Nadaljevanje procesa privatizacije, ki ga je po Janševih besedah komaj začetega podedovala vlada, je tretja ključna naloga. "Načrtujemo umik države iz gospodarstva do konca mandata do takšne stopnje, da država v nobeni panogi ne bo več imela odločilne besede," je poudaril. Ohranila bo le možnost strateškega vpliva v nekaterih ključnih infrastrukturnih dejavnostih, je dodal.

Po njegovih napovedih naj bi vlada osnutke privatizacijskih strategij za podjetja in finančne institucije, ki so bile predmet dela posebnih strokovnih skupin, po časovnici sprejela do poletnih počitnic. Izjemi sta Nova Kreditna banka Maribor in Telekom Slovenije, za katera je osnutek privatizacijskega modela vlada potrdila sredi maja. "Ni možno vsega naenkrat, pri preostalih projektih potekajo sklepne razprave o ustreznih konceptih," je pojasnil.

Z nedavno politično odločitvijo vrha EU, da lahko Slovenija kot prva med novinkami EU 1. januarja 2007 prevzame skupno evropsko valuto, je Ljubljana dobila "posebno darilo ob 15-letnici". Premier je zagotovil, da se bodo ekonomske politike "v istih okvirih kot pred vstopom v evroobmočje" gibale tudi po uvedbi evra. "Pravila igre se niso spremenila. Naloge so pri nekaterih kriterijih relativno lažje," je poudaril in omenil inflacijo.

Slovenija je po njegovem prepričanju z vstopom v evroobmočje dokazala, da to ni nek "trenutni dosežek", ampak da "ima med drugim javnofinančni sistem, ki je vzdržan, ki lahko na dolgi rok zagotavlja izpolnjevanje vseh kriterijev". Bistveni so dolgoročni trendi in prav slednje je, kot je spomnil Janša, bilo pri prizadevanjih za vstop v evroobmočje usodno za Litvo.

Prihodnost EU je danes, po širitvi leta 2004 in pričakovanem vstopu Bolgarije in Romunije, drugačna kot v preteklosti. "Gre za nov prostor, geometrija EU je drugačna, kar terja nov pristop," je izpostavil Janša. "Potrebovali bomo okoli deset let, da bomo 'prebavili' širitev. Šele potem bo mogoče narediti kakšen velik korak," je dejal.

Velik projekt, ki Slovenijo čaka v prvi polovici leta 2008, je predsedovanje EU. "Priprave potekajo resno," je dejal. Ocenil je, da v času slovenskega predsedovanja povezavi najverjetneje ne bo mogoče narediti "zgodovinskih premikov". "Vsaj do prihodnjih volitev v Evropski parlament leta 2009 ne bo mogoče uskladiti naslednje širitve niti kakšnega drugega velikega koraka, ki bi bil primerljiv s koraki v zadnjih desetih letih," je dejal.

Glede vstopa Turčije ima po lastnih besedah "pragmatično stališče". O tem bo po njegovem mnenju mogoče realno razpravljati šele, ko bo EU "prebavila" dosedanjo širitev. Če bi odločitev forsirali, se bo, kot je presodil, zadeva končala podobno kot z evropsko ustavo. "Najmanj v eni državi EU bo referendum, ki bo negativen," je dejal. Tudi v interesu Turčije je, kot je prepričan, da približevanje EU poteka "zelo racionalno, v realnem času".